

– Vekterne fyller det sosiale tomrommet

Tidligere sørget billett-kontrolløren for ro og orden på trikk og T-bane, mens vaktmesteren passet på nabolaget. Justisminister Odd Einar Dørum påpeker at vekteren etter hvert har overtatt et sosialt tomrom som har oppstått når disse yrkene ikke lenger eksisterer.

– Vekterne får stadig nye oppgaver etter hvert som samfunnet velger ikke å opprettholde tjenesten og dermed yrket. Når du kommer inn i større offentlige og private bygg, ser du i dag sjelden at resepsjonen er betjent av egne ansatte resepsjonister. I mange tilfeller er disse erstattet med vektere. Du ser dem også i sikkerhetsjekken på flyplassene og på T-banen og jernbanestasjonen.

Dette skjer som en følge av rasjonalisering og tanken om

” Foreldre som går natteravn er en slags lokale vektere

stordriftsfordeler. Jeg vil si at vektorbransjen har overtatt deler av den sosiale kontrollen i samfunnet og blitt et moderne serviceyrke med stadig nye oppgaver, sier justisminister Odd Einar Dørum.

– Foreldre som går natteravn og passer på at ungdommen kommer trygt hjem og ikke bedriver hærverk, er borgere som tar sosialt ansvar. Det er en oppgave vektere også har i mange situasjoner, mener Dørum.

Gjennom en slik karakteristikk lager Dørum et klart skille mellom vekterne og Politiet, et skille han mener begge parter er bevisst på, og stort sett ikke har noe problem med å overholde.

– Vekterne bidrar til å sikre hus, hjem og deler av det offentlige rom – etter råd fra Politiet. Alle vet at vekterne ikke har annen myndighet enn vanlige norske borgere som også har mulighet til å foreta såkalt borgerarrest. Det vil si å holde igjen personer som har utført en ulovlig handling til politiet kommer. Det er kun Politiet som har tvangsmyndighet, understreker statsråden.

Likevel nevnes vektorbransjen når nye oppgaver diskuteres. Som blant annet hvorvidt eksterne skal overta fangetransport.

– Allerede i dag har Politiet enkelte sivile stillinger innenfor egen

organisasjon. Skal du ha pass og møter opp på politihuset, er det slett ikke sikkert at det er en polititjenestemann du møter. Ei heller i passkontrollen. Arrestforvaltere har heller ikke politifaglig bakgrunn. Vi vil nå også gjøre et forsøk på å sette ut fangetransport til sivile. Da selvsagt under ledelse av Politiet og gjennomført av Politidirektoratet. I løpet av året vil vi høste erfaringer.

Selv om vektorbransjen ikke kan skilte med politifaglig bakgrunn,

innehar vekterne kompetanse om og bevisst-

heten rundt hvordan man skal agere i ulike situasjoner. Men Dørum mener likevel det er viktig å understreke skillet mellom vektorbransjen og Politiet på en tydelig måte, og lage rammer for vektorbransjen. Justisdepartementet arbeider derfor med nye forskrifter som et supplement til Loven om vaktelskap. De nye forskriftene legges frem 1. juli, og vil sammen med loven blant annet bidra til å styrke den offentlige kontrollen og rettssystemet.

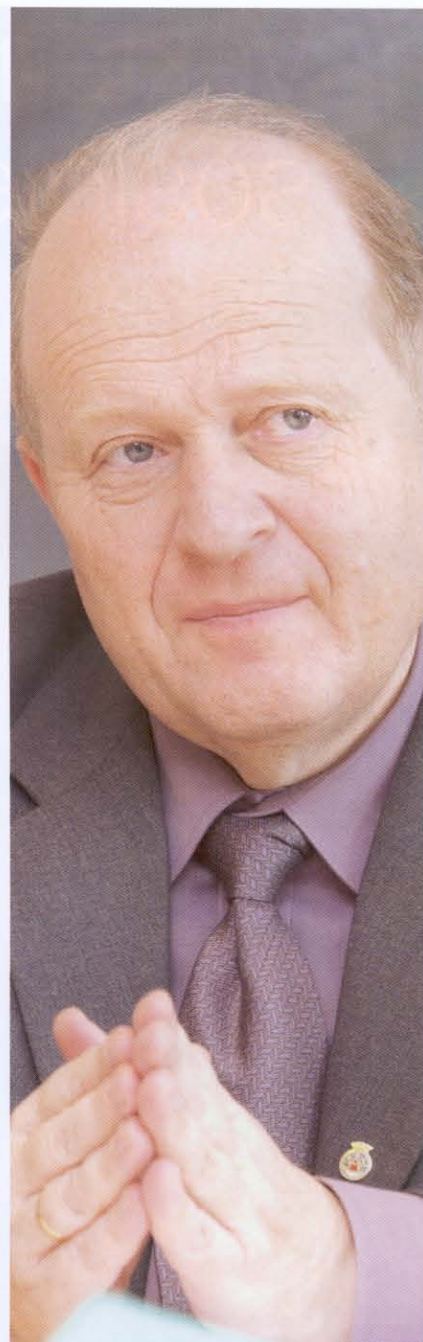
– Det er vektorbransjen selv som har tatt initiativ til økt kompetanse blant egne ansatte. I tillegg til godkjent utdanning for vektere innen seks måneder, ønsker bransjen at nye vektere skal gjennomføre et introduksjonskurs som gjør dem enda bedre i stand til å utføre sin tjeneste i henhold til alle regler og på en akseptabel måte, forklarer Dørum.

Ifølge justisministeren har departementet en god dialog med bransjen, og verdsetter at den er sitt

” Utvikler man en dresskode som er mer avslappet og mindre uniform, vil vekterne fremstå som mer tilnærmede

ansvar bevisst og ønsker å spille en seriøs rolle.

– Mitt inntrykk er at bransjen selv er meget klar over at de har en utsatt rolle. Det har i utkanten av bransjen oppstått uheldige episoder. Blant

andre har Kirkens Bymisjon påpekt at enkelte vektere har forgrepet seg mot de svakeste i samfunnet. Slik skal det ikke være.

På spørsmålet om det kan være uniformeringen som skaper den litt «militante» holdningen hos enkelte vektere, svarer Dørum:

– Det har vært en tendens til å kopiere politiuniformen. Det gjelder ikke bare vekterne, men også andre etater. Se for eksempel trafikketaten i Oslo. Du må temmelig nærme før du ser at det er en trafikkbetjent som skriver ut gebyr og ikke en politi som sjekker bilen

din. I det store og hele oppfatter nok likevel folk forskjellen.

– Når det er sagt, er det viktig dette med uniformen og hva den signaliserer. Det er klart at det å gå med militærstøvler gjør noe med folk. Utvikler man en dresskode som er mer avslappet og mindre uniform, vil vekterne fremstå som mer tilnærmelige, tror justisministeren.

Han legger til at emblemet er viktig i så henseende – at firma-merket kommer tydelig frem uansett hvilken uniform vekterne bærer.

” *Mitt inntrykk er at vekterbransjen selv er meget klar over at de har en utsatt rolle*

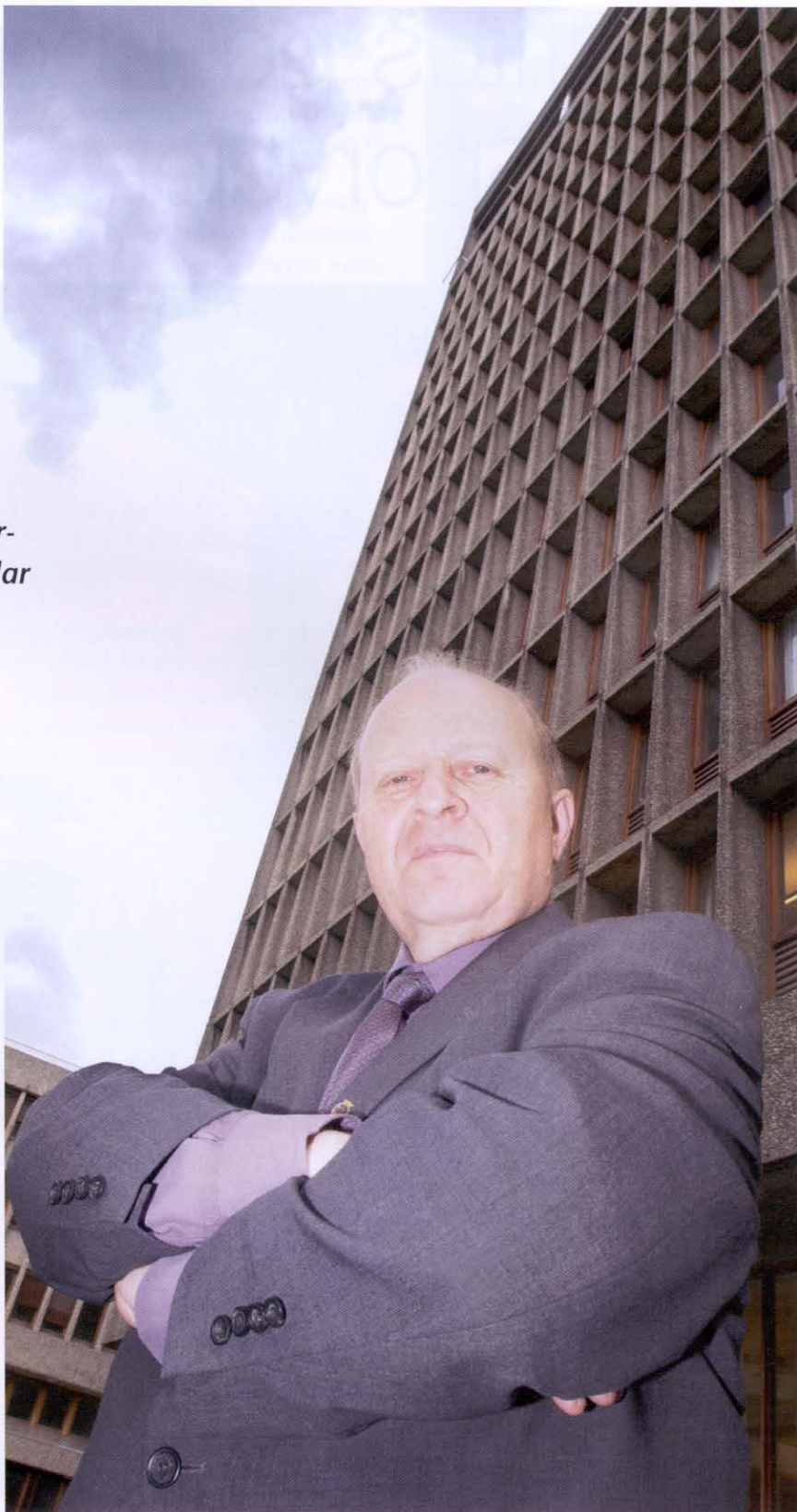
Som justisminister har Odd Einar Dørum vært vitne til et tøffere klima på mange måter. 11. september gjorde kampen for å sikre mennesker og verdier mot terror viktig. Og det tragiske ranet i Stavanger vitner om at ingen lenger kan lukke øynene for den organiserte kriminaliteten.

– Selv om vi heldigvis har vært forskånet for terrorhandlinger på egen jord, kan vi ikke late som om det ikke kommer til å skje. Et strengere internasjonalt regelverk for å i større grad sikre havner og flyplasser, må også vi tilpasse oss. Og når strengere tiltak skal gjennomføres, vil vekterbransjen se nye muligheter og dermed en økt arbeidsmengde, sier statsråden.

Når det gjelder det kriminalpolitiske bildet, fremhever Dørum fremveksten av den organiserte kriminaliteten.

– Vi har ikke vært vant til dette i Norge, men nå er den her. Både i stor og liten målestokk. Vi har rustet opp Politiet de siste årene for å gjøre etaten i stand til å møte den, men for vanlige folk er dette nytt og skremmende, sier Dørum.

Han mener vekterbransjen kan spille en rolle her, og nevner organisert butiktyveri som eksempel. Det er kommet frem historier om hvordan organiserte bander forsyner seg av varer i butikkene for videresalg.

Vektere er viktige både som forebyggere og som menneskekjennere.

Dørum virker provosert når han snakker om den organiserte kriminaliteten, og tar «mannen i gatas» parti.

– Når mennesker mener de har en rett til å ta seg til rette, slik det skjer i organisert kriminalitet, krenker

de faktisk menneskerettighetene. Jeg blir derfor veldig glad når vi opplever at den gjengse nordmann kjemper imot blant annet gjennom samarbeid med Politiet. Det at folk ga mange tips til Politiet etter Stavangerranet vitnet om dette. Og slik håper jeg det fortsatt vil være – et samarbeid mellom Politi og folk.